

Oslo, 25/05/2023

Skriftlig innspill til Havbruksutvalget fra Bellona

Innhold

Skriftlig innspill til Havbruksutvalget fra Bellona.....	1
Overordnede kommentarer til havbruksutvalget	1
Hvordan legger vi til rette for lavtrofisk akvakultur?	2
Hvordan legge til rette for et mer sirkulært havbruk?	3
Havbruksnæringen må kutte i klimagassutslipp, bevare biodiversitet og forholde seg til nye krav om vern av kyst- og havområder.....	4
Innspill til Miljøteknologiordningen i anledning havbruksutvalgets ekstramandat.....	7
Vedlegg- tidligere innsendt innspill til Miljøteknologiordningen.....	8

Overordnede kommentarer til havbruksutvalget

Bellona er glad for muligheten til å levere innspill til dette viktige arbeidet som gjøres med å se helhetlig på tillatelsessystemet for norsk havbruksnæring.

Som Norges største ikke-fossile eksportnæring er norsk sjømatnæring en helt sentral i det grønne skiftet. Utfordringene for fremtidens matproduksjon er knyttet til at dette må skje mer effektivt, innenfor naturens tålegrenser og med et lavere klimagassutslipp. Slik Bellona vurderer det er en framtidssikring av havbruksnæringen, til en lavutslippsverdikjede en helt sentralt.

Av et utvalg som skal utarbeide forslag til hvordan fremtidens havbruk skal reguleres, forventer Bellona et fremtidsrettet syn på hva havbruk vil måtte være i fremtiden for å kunne møte utfordringer knyttet til matproduksjon innenfor klodens miljø- og klimamessige tålegrenser. Det må legges til rette for at fremtidens havbruksnæring skal kunne bidra til å nå Norges internasjonale forpliktelser for klima, miljø og sirkularitet.

Oppsummert tema for innspillet:

- Tilrettelegging for lavtrofisk havbruk må være en del av havbruksutvalgets arbeid
- Sirkulære verdikjeder for havbruk, fiskeslam er ressurs på avveie
- Dødeligheten i sjøfasen av lakseoppdrett må reduseres kraftig
- Internasjonale forpliktelser på klima, biodiversitet og vern
- Kan bærekraftig fôr være miljøteknologi- innspill fra Råvareløftet

Norsk havbruk har i lang tid vært synonymt med lakseproduksjon. De siste årene har en økende mengde ekspertpanel pekt på at vi må lenger ned i næringskjeden og øke produksjon av lavtrofiske arter som tare, skjell og tunikater, for å kunne forsyne fremtidens befolkning med tilstrekkelige matressurser.¹²

Hva laksen selv spiser, altså fiskefôret står for ca 75% av laksens klimautslipp³. I regjeringens erklæring Hurdalplattformen, så vel som det nye samfunnsoppdraget for et bærekraftig fôr slår fast at vi skal ha mer fôrproduksjon i Norge. Å få til et laksefôr med lavere klimagassutslipp er også helt sentralt i få ned klimagassutslippet fra havbruksnæringen.

«Havbruket er også et havbruk som produserer laksefôr»

Rammebetingelser for lavtrofisk havbruk er også helt sentralt fordi en oppskalering av norske også er et havbruk som produserer fôringredienser, eksempelvis oppdrett av lavtrofiske arter (tunikat og blåskjell) som kan fungerer godt i fiskefôr. Tare er den raskest voksende akvakulturnæringen globalt, havbruksnasjonen Norge produserer bare noen hundre tonn, her er det rom for havbruksutvalget å legge rammeverk klart for at vi snarlig kan få til mer tare- og lavtrofisk produksjon.

Hvordan legger vi til rette for lavtrofisk akvakultur?

Det er en rekke lovende lavtrofiske arter som egner seg til akvakultur i Norge. Artene kan bli sentrale nye kilder til menneskemat, fôr og råstoff i bioøkonomien. I tillegg kan flere av artene bidra med økosystemtjenester ved å gjenvinne næringsstoffer som fosfor og nitrogen, forbedre vannkvalitet og fungere som habitat for marint dyreliv.

Mengden aktører – både mindre og større – som satser lavtrofisk er økende. Felles for dem alle er at de støter på en rekke regulatoriske hindringer som gjør det unødvendig utfordrende å satse på nye næringer. Det virker i tillegg å være stor variasjon i hvilken kunnskap lokale myndigheter har om artene og hvordan de tolker regelverk knyttet til deres produksjon. Det er behov for en grundig gjennomgang av reguleringsverket for lavtrofisk havbruk, slik at et regelverk som i dag i stor grad er designet for laks ikke ender opp med å bli en stopper for utviklingen av nye havbruksnæringer.

Det som nevnes som den største flaskehalsen for lavtrofiske aktører, er tilgangen på areal til produksjon. Her er det flere utfordringer. For det første planlegger kommunene i sine arealplaner for akvakulturområder som er tilpasset forutsetninger for god vekst av laks. Lavtrofiske arter kan utnytte andre arealer med eksempelvis andre strøm og dybdeforhold enn det laks behøver, og har også en annen effekt på miljøet. En annen utfordring med denne praksisen, er at lavtrofiske næringer kommer i direkte konkurranse med lakseproduksjon om akvakulturområder. Dette kan skape konflikt mellom havbruksnæringer, men kan også ende opp

¹ <https://oceanpanel.org/publication/the-future-of-food-from-the-sea/>

² <https://sapea.info/topic/food-from-the-oceans/>

³ https://sintef.brage.unit.no/sintef-xmlui/bitstream/handle/11250/3044084/Rapport_klimafotavtrykk.pdf?sequence=1&isAllowed=y

i konkurranse hvor de mest kapitalsterke næringene vinner over mindre etablerte havbruksnæringene.

Som foreslått av samarbeidsplattformen Råvareløftet⁴ ser vi derfor nødvendigheten for en to-trinns rakett for lavtrofisk satsing:

- På kort sikt trengs det tildeling av nødvendig areal til oppstart og oppskalering av lavtrofisk oppdrett.
- På litt lenger sikt trengs en nasjonal plan for utvikling av lavtrofisk havbruk, hvor kommunenes behov for støtte i arealplanlegging blir vektlagt. Dette bør sees i sammenheng med områder hvor de lavtrofiske artene kan ha en positiv innvirkning på havmiljøet.

Hvordan legge til rette for et mer sirkulært havbruk?

For at oppdrettsnæringen skal være en av Norges fremtidsnæringer, er det helt nødvendig med mer effektiv ressursutnyttelse. Vi vil ikke lenger ha råd til sløsing eller dårlig bruk av ressurser. Tydelige krav til sirkulær utnyttelse av ressursene i omløp og reduksjon av dødelighet må på plass når et helhetlig tillatelsessystem for akvakultur skal utvikles.

Sirkulære verdikjeder for fiskeslam

Norge er nå den største laksprodusenten i verden, og årlig produseres det ca 1,6 millioner tonn laks her til lands.⁵ I prosessen oppstår det til sammen rundt 546 000 tonn slam (tørrvekt), hvorav 98 % i sjøfasen, som i all hovedsak ikke utnyttes i dag.⁶ Slam fra fiskeoppdrett er en betydelig og verdifull ressurs på avveie. Det vil være sentralt å sikre at denne ressursen kan utnyttes i videreutviklingen av norsk bioøkonomi og til grønn verdiskapning.

Dette fører til at store mengder verdifulle næringsstoffer som ellers kunne vært utnyttet til en rekke formål, går tapt i havet. Dette står i motsetning til internasjonale mål om å redusere utslipp av næringsstoffer, slik som EUs Farm to Fork-strategi (som del av Green Deal) og Target 7 fra Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework fra COP15 i 2022, hvor det i begge tilfeller er satt mål om å redusere tap av næringsstoffer til miljøet med 50 % innen 2030.^{7,8} Fosfor regnes dessuten som en begrenset ressurs som det er kritisk å gjenbruke i sirkulære verdikjeder for å sikre global matsikkerhet.

I dag finnes det initiativ og testanlegg for oppsamling og utnyttelse av slam, men for å kunne bygge større verdikjeder for fiskeslam er det behov for ytterligere insentiver og tilrettelegging på tvers av næringen. Dette vil kreve politisk og regulatorisk kunnskap og oppmerksomhet fremover.

Eksempler på tiltak som kan vurderes:

- Som start innføre pålegg om slamoppsamling på lokaliteter som over tid har oppnådd status «dårlig» eller «meget dårlig» (tilstand 3 og 4) på MOM-B undersøkelser. Dette tilsvarer rundt 10 %

⁴ Råvareløftet, en samarbeidsplattform for å akselerere innfasing av nye bærekraftige råvarer til fiskefôr, medlemmene er: Sjømat Norge, Biomar, Cargill, Skretting, Mowi, Aker Biomarine, Hordfôr-Pelagia, Ocean Geoloop, Nordnes, Zocca og Bellona

⁵ Aas, T. S., Ytrestøyl, T. & Åsgård, T. *Utnyttelse av fôrressurser i norsk oppdrett av laks og regnbueørret i 2020*. (2022).

⁶ SINTEF Ocean: Handå et al., Presentation at COP27: *Aquaculture sludge in circular bioeconomy* (2022)

⁷ https://environment.ec.europa.eu/news/nutrients-commission-seeks-views-better-management-2022-06-03_en

⁸ <https://www.cbd.int/article/cop15-cbd-press-release-final-19dec2022>

av lokalitetene, og kan bidra til å akselerere teknologiutvikling for oppsamling og innfasing av løsningene. På sikt kan man innføre gradvis større krav om oppsamling.

- Miljøteknologiordningen har fokus på å fremme teknologi for oppsamling av slam, det stiller vi oss positive til- (se eget høringssvar – vedlagt)

Fiskevelferd og dødelighet

I 2022 døde 59 millioner laks og ørret i sjøfasen av produksjonen. Inkluderer man dødelighet i landbaserte settefiskanlegg, er tallet nærmere 100 millioner. Dødeligheten har steget jevnt de siste årene, og ligger nå i gjennomsnitt på 16,1 % for laks.⁹ Dette er både et dyrevelferdsproblem, og et miljø- og klimaproblem. Økt dødelighet og redusert vekst på grunn av lakselusbehandling og sykdommer fører til redusert ressursutnyttelse av innsatsfaktorer som fôr, som igjen fører til et økt klimaavtrykk for fisken. Dette gjør fiskevelferd og fiskehelse til viktige aspekter både for miljø og klima, og nødvendiggjør tiltak som reduserer dødelighet betydelig. Et havbruk for fremtiden må sikre betydelig høyere overlevelse hos fisken som produsere, høyere overlevelse er, i tillegg til bedre fiskevelferd, et mer ressurseffektivt havbruk.

Bellona uttrykker bekymring for trenden med høy dødelighet og dårlig fiskevelferd ikke ser ut til å snu. Av tiltak som vil kunne føre til lavere dødelighet foreslår Bellona følgende:

Dødelighet av laks i sjøfasen som reguleringsparameter

- Dødelighet bør bli et prekvalifiseringskrav for tildeling av vekst. Eksempelvis kan ikke dødelighet hos en aktør være høyere enn 10% for å få tildelt produksjonsvekst, da med unntak av force majeure hendelser (som f.eks. algeoppblomstringer). En slik ordning vil bety at innenfor trafikklssystemet vil ikke vekst kunne tildeles dersom den enkelte oppdretter har for høy dødelighet. Altså om et område farges grønt og det åpnes for vekst i hele produksjonsområdet, kan det likevel ikke tildeles vekst til de dette tildeles de lokalitetene der dødeligheten overstiger en satt grense.

Havbruksnæringen må kutte i klimagassutslipp, bevare biodiversitet og forholde seg til nye krav om vern av kyst- og havområder.

I dag står matproduksjon for 1/3 av verdens klimagassutslipp (KILDE). Matproduksjon kan ikke skje helt uten utslipp, men det er likevel helt sentralt at vi jobber for å kutte de utslippene som er mulige. På samme tid må matproduksjon i havet skje i et samspill med og uten å skade de lokale økosystemer hvor produksjonen finner sted, lokal biodiversitet må ivaretas.

I fremtiden vil matproduksjon også i større grad enn i dag måtte gjenbruke ressurser og utnytte restråstoff og sidestrømmer fra matproduksjon, fosfor må samles opp, og vi må ha flere tanker i hodet på samme tid når det legges til rette for matproduksjon gjennom havbruk langs kysten vår.

Det er flere internasjonale avtaler som Norge har forpliktet seg til som er relevante i denne sammenhengen. Når det kommer et nytt tillatelsessystem for havbruk forventer vi at utvalget

⁹Sommerset I, Wiik-Nielsen J, Oliveira VHS, Moldal T, Bornø G, Haukaas A og Brun E. Fiskehelse rapporten 2022, Veterinærinstituttets rapportserie nr. 5a/2023, utgitt av Veterinærinstituttet 2023

har tatt stilling til hvordan tillatelsessystemet vil fungere i forhold til dette, vi gjør spesielt oppmerksom på disse forpliktelser og mål:

Internasjonale forpliktelser -klima

Norge har forpliktet seg til å kutte 55 % av klimagassutslipp innen 2030, i tråd med Parisavtalen. Dette er nedfelt i klimaloven, som pålegger myndighetene forpliktelser. Klimaloven er ikke en såkalt rettighetslov, men en påbudslov som gjør at myndighetene pålegges å følge den, også når det legges til rette for næringsaktivitet. Vi forstår det da slik at et utvalg nedsatt av myndighetene for å utrede tillatelsessystemet for akvakultur, må ta inn over seg de forpliktelser loven gir for at vi som samfunn skal kutte klimagassutslipp.

Havbruksnæringen har ikke satt egne bransjekrav til klimakutt (som f.eks landbruket har). Et nytt tillatelsessystem bør bygge opp under og legge til rette for at næringen får kontroll over og klarer å kutte egne utslipp.

Internasjonale forpliktelser- biodiversitet

Desember 2022 ble den nye Montreal- Kunming avtalen signert. Det er flere mål i den nye avtalen som er svært relevante å ta hensyn til når et nytt tillatelsessystem for norsk havbruk skal designes, her nevner vi tre som vi ser som særskilt relevante.

Mål 2- sørge for at 30 % av naturområder som er degradert blir restaurert innen 2030.

«Ensure that by 2030 at least 30 per cent of areas of degraded terrestrial, inland water, and coastal and marine ecosystems are under effective restoration, in order to enhance biodiversity and ecosystem functions and services, ecological integrity and connectivity.»

Mål 7 – reduksjon av forurensningsrisiko og negativ påvirkning fra forurensning, fra alle kilder innen 2030, til nivåer som ikke er skadelige for biodiversitet og økosystem(er)-/tjenester. Herunder å halvere mengden tapte næringsstoffer til miljøet innen 2030 gjennom å få til sirkulasjon av næringsstoffer.

«Reduce pollution risks and the negative impact of pollution from all sources, by 2030, to levels that are not harmful to biodiversity and ecosystem functions and services, considering cumulative effects, including: reducing excess nutrients lost to the environment by at least half including through more efficient nutrient cycling and use; reducing the overall risk from pesticides and highly hazardous chemicals by at least half including through integrated pest management, based on science, taking into account food security and livelihoods; and also preventing, reducing, and working towards eliminating plastic pollution»

Mål 10- Sørge for at områder hvor det er landbruk, akvakultur, fiskeri og skogbruk blir høstet bærekraftig, og at det er en bærekraftig bruk av biodiversitet, økende bruk av biodiversitetfremmende praksiser. ..

«Ensure that areas under agriculture, aquaculture, fisheries and forestry are managed sustainably, in particular through the sustainable use of biodiversity, including through a substantial increase of the application of biodiversity friendly practices, such as sustainable intensification, agroecological and other innovative approaches contributing to the resilience and long-term efficiency and productivity of these production systems and to food security, conserving and restoring biodiversity and maintaining nature's contributions to people, including ecosystem functions and services.»

Internasjonale forpliktelser -vern av havområder

I dag er lite kyst og sjøområder vernet i Norge. Ifølge Miljødirektoratet er bare 3,6% av sjøareal vernet innenfor Norges territorialgrense.¹⁰

«30 by 30» under Kunming – Montreal avtalen, hvor alle land til neste klimatoppmøte selv skal definere områder for vern og skal opp på 30% vern av land, hav og kystområder innen 2030, vil påvirke tillatelsessystemet for havbruk.

I denne sammenhengen blir det interessant å diskutere hva vern av hav og kystområder innebærer for havbruksnæringen og tillatelsessystemet for å drive næring.

Utfordringene ligger i å behandle et kommende vern av sjø og hav før man vet hvor det kommer. Det vil være nærliggende å anta at kartleggingen til Havforskningsinstituttet av «Svært verdifulle områder», SVO kan være et utgangspunkt.

- Men betyr et vernet område ingen næringsaktivitet, eller næringsaktivitet men med f.eks lukket teknologi?
- Hvordan tar vi vare på næringsinteresser i sjøen, fiskeri og havbruk samtidig som vi verner og tar vare på viktige økosystemer?
- Det vil være fremtidsrettet om tillatelser til å drive akvakultur blir utformet slik at dersom det kommer endringer som påvirker rammebetingelser for å drive næring, så vil disse forholdsvis lett kunne tilpasses.

Avtaler og rammeverk som kommer

Både gjennom *COP15* og *Farm to Fork-strategien* i EUs Green Deal, er det satt mål om 50% reduksjon i tap av næringsstoffer. Selv om regelverk knyttet til fiskeri og landbruk kommer utenfor EØS-avtalen, er det sannsynlighet for at det adapteres tilsvarende mål i Norge med så sterke internasjonale føringer.

Mars 2023 ble verdens land enige om en *global havmiljøavtale*, som skal verne åpent hav-Forpliktelser i denne avtalen vil kunne spille inn på tillatelser til å drive akvakultur.

¹⁰ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/vernet-natur/>

Innspill til Miljøteknologiordningen i anledning havbruksutvalgets ekstramandat

Bellona leverte høringsinnspill da miljøteknologiordningen var på høring (vedlagt) Men siden det har gått lang tid siden vi sendte inn høringssvar ønsker vi å utdype innspillet vårt ytterligere.

Samfunnsoppdraget for bærekraftig fôr og miljøteknologiordningen

Kan nye bærekraftige fôrråvarer med lavt klimagassutslipp være en miljøteknologi?

Råvareløftet, en felles samarbeidsplattform av Bellona, Sjømat Norge, Aker Biomarine, Biomar, Cargill, Mowi, Nordnes, Ocean Geoloop, Pelagia- Hordafôr, Skretting, Zooca, foreslår i sin felles rapport "Hva skal laksen spise"¹¹

«For å akselerere nye bærekraftige fôrråvarer peker i sin rapport at de fleste nye råvarer til fiskefôr trenger et ekstra skyv for å få til oppskalering. Dette er spesielt aktuelt for fôrråvarer som har teoretisk stort potensiale, men hvor kostnadene for å ta produksjonen fra småskala til større og mer lønnsomme volumer er høy. For å få fart på industriutviklingen for nye fôrråvarer foreslår vi at **Havbruksutvalget** utreder hvordan dette kan stimuleres.»

(«Hva skal laksen spise») på at følgende tiltak (se tekstboks)

Tiltak 3 Det er behov for å utrede insentiver for å stimulere havbruksnæringen til å ta i bruk nye fôrråvarer. To modeller som bør vurderes vil være:

- A.** Et program med tidsavgrensede konsesjoner for å ta i bruk nye bærekraftige råvarer i storskala som skal muliggjøre oppskalering, inklusjon og aksept av nye, bærekraftige råvarer i norsk havbruk.
- B.** Bruk av bærekraftige norske fôrråvarer kan inngå som et krav for tildeling av nye tidsavgrensede miljøteknologitillatelser, hvor det å ta i bruk X prosent nye norske fôrråvarer enten kan være et effektkrav, gi innovasjonspoeng eller fungere som et prekvalifiseringsvilkår dersom tillatelser gis gjennom en auksjon.

Vedlegg: Bellonas innspill til miljøteknologiordningen (januar 2022)

Med vennlig hilsen,

Silje Båtsvik Risholm

Seniorrådgiver havbruk

Miljøstiftelsen Bellona

¹¹ Hva skal laksen spise – Råvareløftets veikart og barrierestudier for nye fôrråvarer
https://issuu.com/bellona_foundation/docs/hele_veikartet

Til Nærings- og fiskeridepartementet

14.01.2021

Miljøstiftelsen Bellonas innspill til nytt forslag om etablering av en ny ordning for tildeling av tillatelser til miljøteknologiformål

Nye teknologier må ivareta fiskehelse og –velferd

Bellona er positiv til at det stimuleres til utvikling av teknologi som skal minimere miljøpåvirkningen fra lakseproduksjon. Med krav om null utslipp av egg og frittsvømmende stadier av lakselus, vil det i prinsipp stimulere til videre teknologiutvikling av lukkede og semilukkede løsninger i sjø, noe vi ønsker velkommen. Tidligere erfaringer har vist at ny teknologi kan føre til nye biologiske utfordringer. Når det nå skal utvikles nye variasjoner av lukkede teknologier kan det ikke komme på bekostning av god fiskehelse. Uavhengig av hvordan man velger å dele ut tillatelser, støtter Bellona som foreslått i høringsnotatet en innføring av prekvalifiseringskrav som i tilstrekkelig grad beskriver hvordan hensynet til fiskehelse og fiskevelferd skal ivaretas med den tekniske løsningen søkeren foreslår å bruke.

Bellona ønsker en satsning på oppsamling og utnyttelse av slam i oppdrettsnæringen velkommen

Oppsamling av slam kan minske miljøbelastning på lokaliteter som bidrar til dårlig bunnmiljø. Det kan samtidig bidra til økt sirkularitet ved å hindre tap av verdifulle næringsstoffer som kan gjenbrukes og få en nytteverdi. Forskriften bør derfor stille krav om videre bruk av oppsamlet slam for å sikre at det etableres verdikjeder som kan utnytte slammet.

Vi stiller oss undrende til den store skeivfordelingen av poeng man kan få for ulike grader av slamoppsamling versus andre viktige miljøkriterier som elektrifisering.

Vekst i næringen må baseres på nullutslippsteknologi

Hva gjelder elektrifisering, mener Bellona at all ny vekst i næringen må baseres på nullutslippsteknologi i produksjonsfasen, gjeldende fra senest 2025. Derfor bør man sette krav om nullutslipp som et minimum på lik linje med null lusesmitte og minimum 60 % oppsamling av slam. Elektrifisering av fôrflåte er ikke et tilstrekkelig kriterium for å nå mål om nullutslipp og følge opp kravene i Regjeringens Havbruksstrategi fra 2021 og Klimakur 2030 om innfasing av lav- og nullutslippsfartøy i havbruksnæringen fra 2024. Resterende driftsoperasjoner og båter tilknyttet lokaliteten må også inkluderes. Helelektrisk drift vil i tillegg bære med seg fordeler som reduksjon av eksos- og støyforurensning som også gagnar miljøet.

Reduksjon av kobber er bra så lenge erstatningen er bedre

Bellona er positiv til at tiltak for å redusere kobberforurensning inkluderes i ordningen. Søker bør dog kunne vise til alternative metoder for å hindre begroing ikke har en tilsvarende negativ effekt på miljøet.

Merking bør ikke være valgfritt

Rømt oppdrettslaks sin genetiske påvirkning på villaksstammer er en av de mest alvorlige miljøpåvirkningene fra lakseoppdrett. Merking av laks bør derfor være et prekvalifiseringskrav og ikke et valgfritt kriterium i en miljøteknologiordning.

Kunnskapsdeling

For at en slik ordning skal ha så stor effekt som mulig, bør det i mye større grad legges vekt på og tilrettelegges for kunnskapsdeling slik at gode løsninger raskt kan implementeres på tvers av næringen.

Innspill til tildeling av tillatelseskapasitet gjennom innovasjonskonkurranse eller auksjon

Slik vi forstår forskriften, vil det ved tildeling gjennom auksjon kun være driftskravene om null utslipp av egg og frittstående stadier av lakselus og minst 60 % oppsamling av slam som legges til grunn. Vi ser en klar fordel med innovasjonskonkurranse både ved at det i større grad fasiliterer til økte ambisjoner og teknologiutvikling, samt at ordningen ikke favoriserer de mest kjøpesterke aktørene i like stor grad.

Vi etterlyser en beskrivelse i forskriften av hva som skal legges til grunn for at departementet årlig skal avgjøre om det blir tildeling gjennom auksjon eller innovasjonskonkurranse. Det bør også være mulighet for å revurdere kriteriene årlig.

Innspill til tidsbegrensning

Hva gjelder tidsbegrensning for tillatelsene, foreslår Bellona en tidsbegrensning på 10 år, med mulighet for forlengelse såfremt driften fortsatt kan vise til at de oppfyller kriteriene for tildelingen.

Med vennlig hilsen Miljøstiftelsen Bellonas havbruksavdeling, ved

Mari Vold Bjordal
Rådgiver havbruk

Kari Torp
Seniorrådgiver Havbruk